

Dosarul nr. 3ra-578/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, L. Bulgac, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Larisa Dodon, reprezentată de avocatul Victor Dodon,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Dodon împotriva Casei teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău, Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea calculării pensiei,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 15 mai 2018, Larisa Dodon a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău, Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea calculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 23 ianuarie 2018 a depus cerere la Casa teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău privind stabilirea pensiei în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

Prin decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 31/2018/1025 din 13 februarie 2018, i-a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, pe motiv că nu întrunește stagiul necesar de cotizare la momentul împlinirii vârstei de pensionare (minim 15 ani).

A invocat că, decizia respectivă are un caracter neexplicit și de aceea la 16 martie 2018 a solicitat prin cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale anularea deciziei, cu emiterea altei decizii, prin care să-i fie stabilită pensia pentru atingerea

plafonului de vârstă, conform înscrierilor privind activitatea sa de muncă din duplicatului carnetului de muncă, eliberat de ultima entitate în care a activat, și anume Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, instituție din vina căreia a fost pierdut carnetul de muncă original.

A arătat reclamanta că duplicatul carnetului de muncă a fost restabilit de Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” în baza fișei personale scrise pe numele său, care se păstra în arhiva acestei instituții, în care a activat și care conține înscrierile despre activitatea sa de muncă anterioară, stimulările, recompensele acordate dînzei până a fi angajată la Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, respectiv data angajării la muncă, cât și durata demisionării.

La data de 19 aprilie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a expediat răspunsul nr. D-656/18, prin care i-a comunicat că actul ce confirmă stagiul de cotizare, este carnetul de muncă, și că în cazul în care lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerație adeverințele, extrasele din ordine, conturile personale, iar în situația când lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate, perioadele nu se includ în stagiul de cotizare și la determinarea venitului mediu lunar asigurat, că documentele pentru confirmarea stagiului de cotizare trebuie să fie confirmate prin semnătura conducătorilor și ștampila întreprinderii, organizației (secția de cadre), că duplicatul carnetului de muncă ar fi fost eliberat cu încălcări ale Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007, și de aceea, perioadele de activitate urmează a fi confirmate prin alte documente doveditoare.

Reclamanta a indicat că atât decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău, cât și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale sunt ilegale și neîntemeiate, ambele fiind emise în detrimentul drepturilor ei ca cetățean al acestui stat, la bine meritata pensie pentru vechimea în muncă care i se cuvine, acest drept constituind un drept patrimonial al reclamantei în sensul art. 1 al Primului Protocol Adițional la CEDO.

Reclamanta a susținut că este greșită afirmarea că duplicatul carnetului de muncă a fost eliberat cu încălcări, or, acest duplicat a fost eliberat conform legii, conținând deplin informația despre toate perioadele de activitate în confirmarea stagiului, fapt confirmat și prin fișa personală păstrată în arhiva ultimei unități de muncă în care a activat, Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, și de aceea, pârâții urmau să i-a în calcul stagiul de cotizare, toate înscrierile din carnetul de muncă, precum și perioadele de activitate în muncă între 1976-2000.

A reiterat că duplicatul carnetului de muncă cuprinde totalmente informația despre perioadele de activitate, iar pârâții urmau să le ia în calcul, fiind confirmate pentru fiecare perioadă în parte prin ștampila și semnătura conducătorului ultimei instituții în care a activat, instituție care și se face vinovată de pierderea originalului carnetului de muncă.

A solicitat Larisa Dodon anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale sector Centru mun. Chișinău nr. 91/2018/1025 din 13 februarie 2018, anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-656/18 din 19 aprilie 2018, precum și

obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de a-i calcula pensia la atingerea plafonului de vârstă potrivit duplicatului carnetului de muncă seria AB nr. 0223246, începând cu 23 ianuarie 2018, data adresării cu cerere în vederea stabilirii pensiei.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru acțiunea a fost admisă, au fost anulate: decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 91/2018/1025 din 13 februarie 2018 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale materializat în răspunsul nr. D-656/18 din 19 aprilie 2018, a fost obligată Casa teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău să-i calculeze Larisei Dodon pensia la atingerea plafonului de vârstă conform duplicatului carnetului de muncă seria AB nr. 0223246, începând cu 23 ianuarie 2018, data adresării cu cerere în vederea stabilirii pensiei.

La data de 10 octombrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 7, 14, 15, 41 alin. (1), 53 al Legii privind sistemul public de pensii, pct. 68-70 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor și pct. 82 din Hotărârea Guvernului nr. 165 din 31 martie 2017 și a stabilit că decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 91/2018/1025 din 13 februarie 2018, și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-656/18 din 19 aprilie 2018, prin care a fost respinsă cerința Larisei Dodon privind stabilirea pensiei în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, este întemeiată și legală. Or, precum rezultă din circumstanțele cauzei, reclamanta solicitând stabilirea pensiei în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, a prezentat organului competent, doar duplicatul carnetului de muncă.

În acest context, Colegiul instanței de apel a remarcat că în cazul în care reclamanta/intimată pretinde la stabilirea stagiului de cotizare pentru o anumită perioadă, dar nu dispune de carnetul de muncă în original, aceasta trebuie să probeze stagiul pentru care solicită stabilirea pensiei, prin adeverințe, extrase din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă. Cu toate că legea indică expres că solicitantul poate proba stagiul de cotizare, prin alte documente, aici nu se face referire la duplicatul carnetului de muncă, or, noțiunea de duplicat al carnetului de muncă, nu se regăsește nici într-o normă legală în vigoare a RM, respectiv doar în baza acestui document nu poate fi recunoscut stagiul de cotizare.

Suplimentar celor indicate, instanța de apel a considerat drept neîntemeiată concluzia primei instanței cu privire la corectitudinea din punct de vedere legal, a întocmirii duplicatului carnetului de muncă și respectiv oportunitatea aprecierii acestuia ca o probă pertinentă și concludentă pentru a stabili stagiul de muncă, or, perioada de

activitate indicată în duplicatul carnetului de muncă la Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” (1999 - 2000), nici nu se regăsește în contul personal al reclamantei.

Prin urmare, a stabilit instanța de apel că decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale, Centru mun. Chișinău nr. 91/2018/1025 din 13 februarie 2018 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-656/18 din 19 aprilie 2018, sunt întemeiate și nu există temei legal pentru a fi anulate, or, acestea au fost emise în corespundere cu prevederile legii, cu respectarea competenței și a procedurii stabilite.

La data de 13 martie 2019, Larisa Dodon, reprezentată de avocatul Victor Dodon a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și și urmează a fi casată în baza art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC și anume pentru interpretarea eronată a legii și neaplicarea legii ce urma să fie aplicată.

A indicat că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia respingerii acțiunii, deoarece actul care confirmă stagiul de cotizare este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerație adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații de cotizare referitoare la perioada de muncă. A susținut că din interpretarea acestei norme se deduce că stagiul de cotizare a persoanei până la 01 ianuarie 1999 se stabilește de organul de asigurări sociale în baza carnetului de muncă, sau în baza unui act eliberat în conformitate cu legea.

Astfel, întru confirmarea stagiului de cotizare a prezentat organului de asigurări sociale duplicatul carnetului de muncă nr. AB 0223246 care a fost eliberat de Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” în conformitate cu Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, ce constituie un act eliberat în conformitate cu legea, document ce conține informații de cotizare referitoare la perioada de muncă, conform căruia se atestă că Larisa Dodon a activat în diferite funcții în perioada anilor 1975-2000. Însă intimații examinând acest duplicat au considerat greșit că acest act nu confirmă stagiul de cotizare.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 16 ianuarie 2019, iar la 13 martie 2019, adică în termenul prevăzut de lege, Larisa Dodon a depus recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Larisa Dodon, reprezentată de avocatul Victor Dodon nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul Colegiului consideră că recursul depus de Larisa Dodon, reprezentată de avocatul Victor Dodon nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Larisa Dodon, reprezentată de avocatul Victor Dodon, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru